

ינואר 2013

אל: ציבור שמאי הרכב

מאת: הוועדה המקצועית הארצית

שמאי נכבד,

הנדון: הנחיות לשמאי לאור השינויים בפוליסה התקנית

1. בפוליסה התקנית החדשה, שתוקפה החל מאוקטובר 2012, שני שינויים משמעותיים הנוגעים לעבודת השמאי:

- א. הפוליסה התקנית הינה לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, חשוב בעיקר לנושא הפחתת בלאי לחלקים שאינם חלקי מרכב לרכב שגילו מעל 9 שנים.
- ב. סעיף 8 לפוליסה – נזק חלקי – שונה נושא השימוש בסוגי החלפים: מקורי, משומש או תחליפי.

2. להלן ההשוואה בין השינויים בסעיף 8 על סעיפי המשנה:

סעיף	פוליסה קודמת	פוליסה חדשה
8 (א)	אם תיקון הרכב יחייב החלפת המרכב או חלקים ממנו או חלקים ממנו או פנס, ישא המבטח במלוא עלות החלפה זו.	אם תיקון הרכב יחייב החלפת המרכב או חלקים ממנו או פנס, תבוצע ההחלפה בחלק המתאים לחלק המוחלף באיכותו, בתכונותיו ובתיאורו והמבטח יישא במלוא עלות החלפה זו.
8 (ב)	במקרה של נזק לחלק של הרכב שאינו מנוי בסעיף קטן א', בסעיף קטן א', תהיה אחריות המבטח כמפורט להלן: (1) החליף המבטח את החלק שאבד או ניזק יוחלף יוחלף החלק שאבד או ניזק בחלק המתאים לו באיכותו בתכונותיו ובתיאורו בצרוף הוצאות התקנה; (2) בחר המבטח לשלם את ערך הנזק או האבדן במזומן – יחושב הסכום לתשלום כך שעבור רכב שגילו עד 9 שנים ישולם הנזק לפי ערכו של חלק דומה לזה שאבד או ניזק ללא ניכוי בלאי, ואילו לגבי רכב שגילו מעל 9 שנים ישולם הנזק לפי ערכו הממשי של החלק שאבד או ניזק (דהיינו – בניכוי בלאי); לתשלומים האמורים יתווספו הוצאות התקנה.	במקרה של נזק לחלק של הרכב שאינו מנוי בסעיף קטן א', תהיה אחריות המבטח כמפורט להלן: (1) בחר המבטח להחליף את החלק שאבד או ניזק יוחלף החלק שאבד או ניזק בחלק המתאים לו באיכותו בתכונותיו ובתיאורו בצרוף הוצאות התקנה; (2) בחר המבטח לשלם את ערך הנזק או האבדן במזומן – יחושב הסכום לתשלום כך שעבור רכב שגילו עד 9 שנים ישולם הנזק לפי ערכו של חלק דומה לזה שאבד או ניזק ללא ניכוי בלאי, ואילו לגבי רכב שגילו מעל 9 שנים ישולם הנזק לפי ערכו הממשי של החלק שאבד או ניזק (דהיינו – בניכוי בלאי); לתשלומים האמורים יתווספו הוצאות התקנה.

<p>בלי לגרוע מהוראות חוק הגבלת השימוש ורישום פעולות בחלקי רכב משומשים (מניעת גניבות), התשנ"ח-1988, בחר המבטח להחליף את החלק שאבד או ניזק ברכב שגילו עד שנתיים ביום קרות מקרה הביטוח, יוחלף החלק שאבד או ניזק בחלק מקורי או חדש, ובלבד שהוא מתאים לחלק המוחלף באיכותו, בתכונותיו, ובתאורו ובצרוף הוצאות התקנה.</p>		<p>8 (ג)</p>
<p>בחר המבטח להחליף את החלק שאבד או ניזק ברכב שיש לגביו אחריות היצרן המותנית בתנאים מסוימים לגבי אופן תיקון הרכב יפעל, ככל שיוכל, לפי הוראות האחריות האמורה; הוחלף החלק שאבד או ניזק שלא לפי התנאים המסוימים באחריות היצרן ואחריות היצרן הוסרה בשל פגם שנפל בהחלפה זו, יהיה המבטח אחראי לפגם האמור.</p>		<p>8 (ד)</p>
<p>בסעיף זה, "גיל הרכב" – הזמן שחלף מתאריך הרישום של הרכב לראשונה, כמצויין ברישיון הרכב.</p>	<p>לעניין סעיף זה, "גיל הרכב" - גיל הרכב כפי שנקבע בפוליסה ואשר לפיו שולמו דמי הביטוח.</p>	<p>8 (ה)</p>

3. לאחר דיון בוועדה המקצועית וקבלת הנחיות היועץ המשפטי של האיגוד, עוה"ד שלמה תוסייה כהן, להלן המלצות הוועדה לשמאים, הבאות בנוסף להפעלת שיקול דעת ע"י השמאי בכל מקרה ומקרה:

- א. אין מניעה לשמאי לאשר להחלפה חלק שאבד או ניזק בחלק תחליפי לכל רכב בכל גיל.
 - ב. אישור חלק מקורי על פני חלק תחליפי מחייב נימוק מדוע החלק התחליפי "אינו מתאים לחלק המוחלף באיכותו, בתכונותיו, ובתיאורו"
 - ג. אל לשמאי לפסול חלק תחליפי רק בשל היותו "תחליפי", כמו כן מומלץ שלא לפסול חלק בנימוק כללי "שאינו מתאים בתכונותיו ובתיאורו" אלא לפרט הנימוקים לקביעה זו.
 - ד. רשימת הנימוקים אינה רשימה סגורה ויכולה בין היתר לכלול אחד או יותר מהנימוקים הבאים:
- (1) מנהלו המקצועי של המוסך מסרב להתקינו ומאשר סירובו באישור בכתב על אי התאמתו של החלק.

- (2) החלטת המבטח להתקין חלק תחליפי תפגע באחריות היצרן ולפיכך מאחר וקיימת אפשרות להתקין חלק שלא יפגע באחריות הרי שעל פי הוראות סעיף 8(ד) לפוליסה התקנית יש להעדיף התקנת חלק שכזה. רק במקום בו **לא הייתה אפשרות** להתקין חלק התואם את התנאים שקבע היצרן מחויבת המבטחת לספק אחריות לפגם. לפיכך אין בהסכמת המבטחת לתת אחריות כדי להביא לאישור התקנת החלק התחליפי.
- (3) החלק התחליפי נבדק ע"י השמאי והוא אינו מתאים במידותיו ו/או בתכונותיו ו/או באיכותו ו/או בהתאמתו לרכב (כשיש צורך לבצע התאמות או שינויים).
- (4) בידי השמאי חוות דעת מעבדה מוסמכת המאשרת שהחלק התחליפי אינו מתאים באיכותו, בתכונותיו ובתיאורו.

4. בשולי הדברים:

- א. הוועדה מבקשת להבהיר שאין באמור לעיל משום השפעה ו/או פגיעה בשיקול דעתו של השמאי ו/או המלצה לשמאי להעדיף חלק זה או אחר. שיקול הדעת הסופי הוא בידי השמאי ולא בידי הוועדה המקצועית.
- ב. אין ברשימת הנימוקים לדחיית חלק חלופי כדי להוות רשימה סגורה ושמאי רשאי לנמק החלטתו בכל עילה אחרת על פי שיקול דעתו.
- ג. ביחסים החוזיים שבין מבטח למבוטח קובעים תנאי הפוליסה התקנית, כשהפוליסה החדשה מאשרת כאמור את השימוש בחלקים תחליפיים ולא השמאי המעריך את עלות תיקון הרכב. מאחר ועל השמאי חלה חובת נאמנות כלפי המבוטח אל לו לאשר חלק שאינו מתאים לרכב ושאינו עונה על האמור לעיל קרי אינו "מתאים לחלק המוחלף באיכותו, בתכונותיו, ובתיאורו".
- ד. מומלץ לשמאי ליידע את המבוטח על קביעותיו ועל העומד להתבצע ברכבו.
- ה. ביחסים שבין מזיק לניזוק קובעים דיני הנזיקין המחייבים, מחד, להחזיר את הניזוק למצבו טרם קרות הנזק (החזרת המצב לקדמותו), ומאידך, חל על הניזוק הנטל להקטין את הנזק, מערכת יחסים שעל השמאי העורך שומת נזק לניזוק (דוח פרטי) להתייחס אליה בקביעותיו את סוגי החלקים המיועדים להחלפה. גם עפ"י דיני הנזיקין ניתן להשתמש בחלק תחליפי וההנמקה מדוע לא להשתמש בכזה אמורה להתייחס לנושא האם השימוש בחלק תחליפי מחזיר את הניזוק למצבו טרם קרות האירוע ולנמק מדוע לא.